

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Gfv.VII.30.567/2017/3.

A tanács tagjai: . Vezekényi Ursula a tanács elnöke
. Tibold Ágnes előadó bíró
. Osztovits András bíró

A felperes:

A felperes képviselője: Dr. Némethi Gábor ügyvéd

Az I. rendű alperes:

A II. rendű alperes:

Az I. rendű alperes képviselője: Dr. Perédi Tamás ügyvéd

A per tárgya: szerződés részleges érvénytelenségének megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: az I. rendű alperes

A másodfokú bíróság neve és a felülvizsgálni kért jogerős határozat száma:

Debreceni Ítéltábla, Pf.I.20.104/2017/5. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és határozatának száma:

Miskolci Törvényszék, 25.P.22.252/2015/20. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezi, az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja és a keresetet elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy - felhívásra - fizessen meg az államnak a 36.000 (harminchatezer) forint le nem rótt kereseti illetéket, továbbá az I. rendű alperesnek 15 napon belül 86.100 (nyolcvanhatezer-száz) Ft első- és másodfokú eljárási költséget, valamint 82.700 (nyolcvankétezer-hétszáz) Ft felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] 2007. december 13-án a felperes és a II. rendű alperes mint adósok és zálogkötelezettek, valamint az alperes mint hitelező és zálogjogosult jelzálogjoggal biztosított deviza alapú kölcsönszerződést kötöttek, amelyet közjegyzői okiratba foglaltak. A szerződés III. pontjának második és harmadik bekezdései szerint: „A Szerződő felek megállapodnak abban, hogy a jelen közjegyzői

okiratba foglalt kölcsönszerződés alapján az Adósok terhére mindenkor fennálló kölcsön- és járuléktartozás tekintetében, annak közokirati tanúsításaként, az Adósoknak a Hitelezőnél vezetett számlái és a Hitelező vonatkozó bizonylatai alapján készített közjegyzői ténytanúsítványt fogadják el.

Az Adósok és a Zálogkötelezettek alávetik magukat annak, hogy a jelen közjegyzői okirat alapján az Adósok terhére fennálló kölcsön és egyéb járuléktartozás összegét, esetleges végrehajtási eljárás kezdeményezése esetén is, a Hitelező felkérésére a fenti módon közjegyző tanúsítsa".

A kereseti kérelem és az alperesek védekezése

- [2] A felperes módosított keresetében a kölcsönszerződés fenti kikötése tisztességtelenségének megállapítását kérte a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 209/A. § (2) bekezdése, valamint a fogyasztóval kötött szerződésben tisztességtelenségnek minősülő feltételekről szóló 18/1999. (II.5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 1. § (1) bekezdés a), b) és j) pontjaira hivatkozással. A II. rendű alperest ennek túrására kérte kötelezni.
- [3] Az I. rendű alperes a kereset elutasítását kérte; a II. rendű alperes ellenkérelmet nem terjesztett elő.

Az első- és másodfokú ítélet

- [4] Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította a kölcsönszerződés III. pontja fenti rendelkezésének tisztességtelenségét. Megítélése szerint az a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés b) és j) pontjába ütközik, mivel aszerint az I. rendű alperes jogosult egyoldalúan a felperesi teljesítés szerződésszerűségének megítélésére kizárólag a saját nyilvántartásai, számlái, bizonylatai alapján. Egyúttal a bizonyítási terhet a fogyasztó hátrányára változtatja meg, mert a záradék alapján indult végrehajtási eljárásban a felperest terheli annak bizonyítása, hogy a tartozása nem az I. rendű alperes által kimutatottnak megfelelő.
- [5] Az I. rendű alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet - annak helytálló indokaira utalással - helybenhagyta. Rámutatott, önmagában az nem tisztességtelen, ha a bank üzleti könyvei jelentik a kiindulópontot, azonban a perbeli kikötés a közokirati tanúsításra is kiterjedő egyoldalú és feltétlen alávetést tartalmaz a fogyasztó részéről. Mivel a közjegyző a záradékolás során csak az alaki kellékek meglétét vizsgálja, a közjegyzői okirat kiállításának garanciális szabályai sem változtatnak az adós szerződésszerű teljesítésének hitelező általi meghatározásán és a közokirattal szembeni ellenbizonyítási kötelezettségén.

A felülvizsgálati kérelem

- [6] Az I. rendű alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését az elsőfokú ítélet megváltoztatását, a keresetet elutasító határozat meghozatalát kérte. Arra hivatkozott, hogy az eljáró bíróságok tévesen értelmezték a vitatott szerződéses rendelkezés tartalmát, az nem fordítja meg a bizonyítási terhet és nem jogosítja fel az alperest a teljesítés jogszerűsége kizárólagos megállapítására. Ezért a jogerős ítélet az rPtk. 209. § (1) bekezdésébe és a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés b) és j) pontjaiba ütköző módon jogszabálysértő.
- [7] Álláspontja alátámasztására többek között hivatkozott a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. tv. (a továbbiakban: Vht.) 21. §-ában, a jelenleg hatályos tv. 23/C. §-ában, a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. tv. (a továbbiakban: közjegyzői tv.) 111-112. §-aiban, valamint a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: rHpt.) 206. § (2) bekezdésében és a 2013. évi CCXXXVII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 275. § (2) bekezdésében írtakra. Állította, az adós ugyanolyan helyzetben van a kikötéssel is, mint a kikötés nélkül, ezért az nem tisztességtelen.
- [8] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [9] A Kúria a jogerős ítéletet a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta és megállapította, az a hivatkozott indokok alapján jogszabálysértő.
- [10] A Kúria az EBH 2018.G.1. számon közzétett gazdasági elvi határozatában kifejtetteket változatlanul, minden részletében irányadónak tekinti. Az adott ügyben a perbelivel a tartalmát és a lényegét tekintve megegyező szerződéses rendelkezés tekintetében a Kúria akként foglalt állást, hogy az a bizonyítási terhet a fogyasztó hátrányára nem fordítja meg. Rámutatott, az a szerződéses rendelkezés, amely szerint a pénzügyi intézmény a saját nyilvántartásai alapulvételével jogosult a fogyasztói tartozások kimutatására, és a szerződő felek az e kimutatás alapján készült, közokiratba foglalt ténytanúsítványt tekintik irányadónak, nem minősül joghatályos tartozáselismerő nyilatkozatnak, ezért a bizonyítási terhet a fogyasztó számára hátrányosan nem változtatja meg, és nem korlátozza a fogyasztó jogszabályon alapuló igényérvényesítési lehetőségét sem. Döntésének jogi indokolásában hangsúlyosan hivatkozott az rPtk. 242. §-ában, az rHpt. 206. §-ában, a Vht. 21. §-ában, a közjegyzői tv. 111. § (1) bekezdésében, a Korm. rendelet 1. § (1) bek. i) és j) pontjaiban írtakra. Mindezekre tekintettel a Kúria úgy ítélte, hogy a perbeli szerződéses rendelkezés a bizonyítási terhet nem fordította meg.
- [11] A perben eljáró bíróságok a per tárgyát képező szerződéses

rendelkezés tisztességtelenségét arra tekintettel is megállapították, hogy az a Korm. rendelet 1. § (1) bek. b) pontját is sérti. A Kúria megítélése szerint ezen okból sem tisztességtelen a perbeli szerződéses rendelkezés.

- [12] A Korm. rendelet 1. § (1) bekezdésének b) pontja a fogyasztói szerződés azon rendelkezését minősíti tisztességtelennek, amely kizárólagosan jogosítja fel a fogyasztóval szerződő felet annak megállapítására, hogy teljesítése szerződésszerű-e. A jelen ügyben eljáró bíróságok a Korm. rendelet szabályának a jogszabályszöveggel ellentétes tartalmú alkalmazásával, tévesen állapították meg a perbeli kikötés tisztességtelenségét amiatt, hogy az I. rendű alperest a fogyasztó - nem pedig a Korm. rendelet szerint a saját - teljesítése szerződésszerűsége körében jogosítja fel egyoldalú döntésre. A Korm. rendelet hivatkozott rendelkezésének a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13/EGK irányelv 3. cikk (3) bekezdése és Mellékletének 1. m) pontja figyelembevételével történő értelmezéséből következően, az a kikötés tisztességtelen, amely a fogyasztóval szerződő felet jogosítja fel arra, hogy maga állapítsa meg a saját teljesítése megfelelőségét. A keresettel támadott szerződéses rendelkezés azonban nem tartalmaz az I. rendű alperest a megjelölt körben megillető egyoldalú jogosítványt, nem érinti (nem vonja el) az I. rendű alperessel szerződő fél - a felperes - kötelmi jogát arra, hogy az I. rendű alperes szolgáltatásának megfelelőségét megítélje és minősítse (rPtk. 283. §), ezért nem minősül tisztességtelennek a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdésének b) pontja szerint. Az ügy tárgyát képező kikötés az előzőekben, a bizonyítás körében kifejtettek szerint nem volt kizárólagos jellegűnek tekinthető a felperesek tartozásának összegét, illetve a kölcsönügylet egyéb lényeges adatát illetően sem (Kúria Pfv.I.21.783/2016/5.).
- [13] Mindezekre tekintettel az eljáró bíróságok, az rPtk. 209. §-ának, illetve a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés b) és j) pontjainak téves alkalmazásával állapították meg, hogy a perbeli kölcsönszerződés III. pontjának második és harmadik bekezdései tisztességtelen szerződéses rendelkezésnek minősülnek.
- [14] A kifejtettek értelmében a Kúria a jogerős ítéletet az rPp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, az elsőfokú ítéletét megváltoztatta, és a keresetet elutasította.

Záró rész

- [15] A Kúria a döntése alapján mindhárom fokú eljárásban pervesztes felperest az rPp. 270. § (1) bekezdése szerint irányadó 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az I. rendű alperes - 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdései alapján megállapított - ügyvédi munkadíjából és az általa lerótt fellebbezési és felülvizsgálati eljárási illetékből álló, együttes első-, másodfokú, valamint a felülvizsgálati eljárásban felmerült költsége

megfizetésére.

[16] A Kúria a döntését tárgyaláson hozta meg.

Budapest, 2018. május 8.

Dr. Vezekényi Ursula sk. a tanács elnöke, Dr. Tibold Ágnes sk.
előadó bíró, Dr. Osztovits András sk. bíró